

AL-121

April-2024

M.Com., Sem.-II

409 : Business Environment

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

1. ધંધાકીય પર્યાવરણ એટલે શું ? ધંધાકીય પર્યાવરણના વિવિધ પ્રકારો સમજાવો. 14
અથવા
1. ધંધાકીય પર્યાવરણીય વિશ્લેષણ અને આગાહીનું મહત્ત્વ અને મર્યાદાઓ જણાવો. 14
2. આર્થિક પર્યાવરણનો અર્થ આપો. આર્થિક પર્યાવરણના મહત્ત્વના પરિબલો ચર્ચો. 14
અથવા
2. ધંધામાં સામાજિક જવાબદારીનો ખ્યાલ સમજાવો. 14
3. કંપનીઓના વિવિધ પ્રકારો વિગતે સમજાવો. 14
અથવા
3. ઔદ્યોગિક તકરાર એટલે શું ? ઔદ્યોગિક તકરારોના કારણો અને તેને અટકાવવાના પગલાઓ વિગતે સમજાવો. 14
4. આંતર રાષ્ટ્રીય વેપારમાં મુક્ત વેપાર વિરુદ્ધ સંરક્ષણ નીતિઓ ટીકાત્મક રીતે ચર્ચો. 14
અથવા
4. કોઈપણ બે વિશ્વ આર્થિક સંઘોને સમજાવો. 14
5. બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો : (ગમે તે સાત લખો) 14
- (1) નીચેનામાંથી એકનો સમાવેશ આંતરિક પર્યાવરણમાં થતો નથી :
- (a) રાજકીય સ્થિરતા (b) સંસ્થાકીય સંસાધનો
(c) મુખ્ય યોગ્યતાઓનો વિકાસ (d) લોકોની ક્ષમતાઓનો વિકાસ
- (2) નીચેનામાંથી એક એ ધંધાનું ધ્યેય નથી :
- (a) નફાકારકતા (b) ફરિયામાં જવું
(c) અસ્તિત્વ (d) વૃદ્ધિ

- (3) નીચેનામાંથી એક એ ટેકનોલોજી ફેરબદલ સાથે જોડાયેલ નથી :
- (a) આડુ ફેરબદલ (b) ઉભુ ફેરબદલ
(c) સાંસ્કૃતિક ફેરબદલ (d) જ્ઞાન ફેરબદલ
- (4) ભારતમાં નીચે પૈકી એકના આધાર પર જન્મદરની ગણતરી કરવામાં આવે છે :
- (a) 1000 વ્યક્તિ દીઠ (b) 100 વ્યક્તિ દીઠ
(c) 1000 મહિલા દીઠ (d) 100 મહિલા દીઠ
- (5) નીચેનામાંથી કયા પાસાનો સમાવેશ સંસ્કૃતિમાં થતો નથી ?
- (a) માન્યતાઓ (b) વાટાઘાટો
(c) પરંપરાઓ (d) મૂલ્યો
- (6) ભારતીય સંવિધાનના મૂળભૂત અધિકારોમાં નીચેના પૈકી કોનો સમાવેશ થતો નથી ?
- (a) સમાનતાનો અધિકાર (b) સ્વતંત્રતાનો અધિકાર
(c) સંપત્તિનો અધિકાર (d) શોષણ વિરોધી અધિકાર
- (7) નીચે પૈકી એક એ ઔદ્યોગિક માંદગીનું આંતરિક કારણ છે :
- (a) ભંડોળની અછત (b) નબળી સ્પર્ધાત્મક શક્તિ
(c) આમૂલ ટેકનોલોજીકલ નવીનતા (d) રાજકીય પર્યાવરણમાં પરિવર્તન
- (8) મેનેજમેન્ટમાં કામદારોની ભાગીદારીમાં, કામદારોની ભૂમિકા નીચે પૈકી એક હોય છે :
- (a) માલિક તરીકેની (b) કર્મચારી તરીકેની
(c) માલિક અને કર્મચારી બંને તરીકેની (d) ઉપરમાંથી કોઈ નહિ
- (9) નીચેનામાંથી કયો કંપનીનો બંધારણીય દસ્તાવેજ છે ?
- (a) નિયમનપત્ર (b) વિજ્ઞાપન પત્ર
(c) ઓડિટ અહેવાલ (d) આવેદન પત્ર
- (10) ASEAN એ નીચેના દેશોનું આર્થિક સંગઠન છે :
- (a) સાઉથ-ઈસ્ટ એશિયા (b) આફ્રિકન
(c) ઓસ્ટ્રેલિયન (d) સાઉથ અફઘાનિસ્તાન
- (11) નીચેનામાંથી એક વેપાર નિયમનકારી સંસ્થા નથી :
- (a) UNCTAD (b) ILO
(c) NAFTA (d) BIS
- (12) આંતરરાષ્ટ્રીય મજૂર સંગઠનની રચના ક્યારે થઈ ?
- (a) 1890 (b) 1899
(c) 1905 (d) 1919

AL-121

April-2024

M.Com., Sem.-II

409 : Business Environment

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

1. What is business environment ? Explain the various types of business environment. 14

OR

1. State the importance and limitations of business environmental analysis and forecasting. 14

2. Give the meaning of economic environment. Discuss the important factors of economic environment. 14

OR

2. Explain the concept of social responsibility in business. 14

3. Explain in detail various types of companies. 14

OR

3. What is Industrial Dispute ? Explain the causes and preventive steps for industrial disputes in detail. 14

4. Critically discuss the free trade versus protection policies in international business. 14

OR

4. Explain any two world economic unions. 14

5. MCQ's : (write any seven) 14

(1) One of the following is not included in the internal environment :

- (a) Political stability
- (b) Organizational resources
- (c) Development of core competencies
- (d) Development of capabilities of people

(2) One of the following is not the goal of business :

- (a) Profitability
- (b) Liquidation
- (c) Survival
- (d) Growth

- (3) One of the following is not related to the transfer of technology :
- (a) Horizontal transfer (b) Vertical transfer
(c) Cultural transfer (d) Knowledge transfer
- (4) The birth rate in India is calculated on the basis of one of the following :
- (a) Per 1000 persons (b) Per 100 persons
(c) Per 1000 women (d) Per 100 women
- (5) Which of the following aspect is not included in the culture ?
- (a) Beliefs (b) Negotiations
(c) Traditions (d) Values
- (6) Which of the following is not included in the Fundamental Rights of the Indian Constitution ?
- (a) Right to Equality (b) Right to Freedom
(c) Right to Property (d) Right against Exploitation
- (7) One of the following is the internal cause of industrial sickness :
- (a) Shortage of the fund
(b) Poor competitive strength
(c) Radical technological innovation
(d) Change in political environment
- (8) In the workers participation in management, the role of the workers is one of the following :
- (a) As an owner (b) As an employee
(c) Dual as owner and employee (d) None of the above
- (9) Which of the following is the constitutional document of the company ?
- (a) Articles of Association (b) Prospectus
(c) Audit Report (d) Memorandum of Association
- (10) ASEAN is the economic union of following countries :
- (a) South – East Asia (b) African
(c) Australian (d) South Afghanistan
- (11) One of the following is not a trade regulatory body :
- (a) UNCTAD (b) ILO
(c) NAFTA (d) BIS
- (12) International Labour Organisation was created in
- (a) 1890 (b) 1899
(c) 1905 (d) 1919